

Afkerig, boos, cynisch: Duitse reacties op Europa-rede Cameron

Weinig sympathie in Duitsland voor Brits anti-Europeanisme

Achtergrond - 23 januari 2013

De rede die de Britse premier Cameron vandaag hield over de Europese Unie, heeft in Duitsland heftige reacties uitgelokt. Vooral op Camerons voorstel via een Brits referendum over de toekomst van het Europese lidmaatschap te beslissen, heeft geleid tot afkeer, boosheid en cynisme.

“We hebben Groot-Brittannië nodig als een volwaardig lid van de EU, niet verborgen in de haven van Dover. Het land kan de EU vormgeven door met zijn partners samen te werken.” De eerste reactie op Twitter van Martin Schulz op Camerons rede leek op een handreiking naar de Britse premier. Ware het niet dat de Duitse sociaaldemocratische voorzitter van het Europese Parlement er resoluut aan toevoegde: “Europa à la carte is geen optie”.

Een soortgelijke reactie liet minister Westerwelle (FDP) van Buitenlandse Zaken uitgaan. “Niet alles moet in en door Brussel worden geregeld, maar een krenten-in-de-pap-beleid gaat niet werken.” Westerwelle bracht provocatief tegen Camerons standpunten in dat de EU “vanuit Duits oogpunt niet minder, maar méér integratie” nodig heeft. Vanuit die gedachte streeft Duitsland daarbij “een ambitieuze hervorming van de economische en monetaire unie” na

Mislukken

Cameron zei in zijn rede voornemens te zijn Europa te hervormen en competenties van Brussel terug te hevelen naar de nationale staten. Daarna wil hij, uiterlijk in 2017, zijn bevolking laten uitspraken over het EU-lidmaatschap. Schulz had aan de vooravond van Camerons rede Groot-Brittannië zelf al op radiozender Deutschlandfunk verantwoordelijk gehouden voor “het mislukken van noodzakelijke hervormingen om de EU effectiever, democratischer, transparanter en slanker te maken.”

Volgens Schulz was Camerons rede dan ook niet zozeer gericht tot de Europese partners, als tot diens eigen partijgenoten. Er is een beduidende anti-Europese vleugel binnen Camerons Conservative Party. Bovendien wordt de partij op rechts bedreigd door de nog sterker anti-Europese UK Independent Party. Deze krachten,

zo luidt de opvatting, hebben Cameron tot deze koers gedwongen.

Boosheid

Dat denkt ook oud-minister Joschka Fischer in een opiniestuk in de progressieve Süddeutsche Zeitung, waar de boosheid vanaf spat. “De premier is te zwak om zijn misschien honderd anti-Europese backbenchers in het Lagerhuis in bedwang te houden”, heet het. Kwaad is Fischer vooral omdat hij Camerons koers gevaarlijk vindt – zowel voor Europa als voor Groot-Brittannië zelf:

“Er valt veel voor te zeggen dat de referendumkoers van de Britse Conservatieven een maar moeilijk te beheersen dynamiek kan krijgen, die ook in een niet gewilde beëindiging van het Britse EU-lidmaatschap kan eindigen. Voor de EU zou de uittrede van Groot-Brittannië een bittere terugslag betekenen, maar voor de Britten zelf een ware ramp.”

Economisch en geopolitiek is Groot-Brittannië, aldus Fischer, zodanig met Europa verbonden, dat het land op eigen houtje nooit zijn positie in de wereld zou kunnen behouden. Fischer roept Cameron daarom op “politieke intelligentie” te tonen en gemeenschappelijke belangen binnen de EU te regelen “en zich niet te buiten gaan aan wederzijdse dreigementen”.

Rode loper

Want wederzijds zijn ze. De Franse minister van Buitenlandse Zaken Fabius liet zich bijvoorbeeld al uitdagend ontvallen dat “we de rode loper zullen uitrollen als Groot-Brittannië Europa wil verlaten.” Financieel journalist Wolfgang Münchau vraagt zich in zijn Spiegel Online-column net zo provocatief af waarom Cameron eigenlijk een referendum wil houden: “In principe staan de Britten toch allang buiten de EU?”

Om die uitspraak kracht bij te zetten somt Münchau op: Groot-Brittannië maakt geen onderdeel uit van het Schengen-akkoord, het heeft de reddingspakketten ESM en EFSF niet ondertekend, net zo min als de onlangs besloten bankenunie. Bovendien stappen de Britten net uit de samenwerking bij de interne veiligheid. En ze doen natuurlijk niet mee met de euro. Kortom: “of ze nu formeel helemaal aan de buitenste rand binnen de EU staan of aan de binnenste rand net buiten de EU – wat maakt het uit?”

Provinciaalser

Volgens de conservatieve Frankfurter Allgemeine Zeitung scheelt het toch wel iets. “Zonder Londen zou de EU in haar economische politiek minder liberaal zijn, in haar internationale politiek minder strategisch en in haar defensiebeleid minder daadkrachtig: ze zou provinciaalser zijn”, staat te lezen in een politiek

commentaar van verleden week. Ook de conservatieve Die Welt kan zich een EU zonder Groot-Brittannië niet voorstellen, “net zo min als omgekeerd”.

Als enige van de Duitse politici of media die zich tot dusver hun licht over Camerons rede hebben laten schijnen, geeft deze krant de Britse premier enigszins gelijk. “De EU kan zich niet laten chanteren”, schrijft het dagblad weliswaar, maar “misschien was Camerons rede wel een wake-up call voor de Unie.” De Britse leider wees immers op een aantal terechte punten waarin de EU nodig flexibeler moet worden. Kortom: “Werk aan de winkel. In Londen, maar ook in Brussel.”

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/51/afkerig-boos-cynisch-duitse-reacties-op-europa-rede-ca-meron>